

Reactie op Zelfstandigenwet

Geachte heer, mevrouw,

Allereerst wil ik u bedanken. Bedanken voor het willen oplossen van een uitdaging die is ontstaan door de Wet Dba en de rechterlijke uitspraken hierover. Ik ben zelf zelfstandige in de juridische advisering voor (semi)overheden en zie veel opdrachtgevers hiermee worstelen. Terwijl als er wordt gekeken naar de doelstelling van de wet dit niet nodig zou moeten zijn. Maar vele overheden gaan nu voor de veilige weg kiezen, dus sluiten zij de markt voor de zelfstandigen. Dat levert overigens een probleem op omdat, met name in het hogere segment (lees: uurtarief van 80 euro +), er geen mensen ingehuurd kunnen worden wegens de krapte (zonder zelfstandigen).

Wat ik vanaf het voorjaar 2025 in minimaal 50% van de aangeboden opdrachten zie staan is (in min of meer vergelijkbare bewoordingen) dat de werkzaamheden onder aansturing plaatsvinden en dat zzp-ers of een dga BV niet kan inschrijven op de opdracht. Met als reden dat de functie is ingebed in de organisatie. Oftewel, het is vervanging van ziekte of een piek in de werkzaamheden, terwijl de werkzaamheden regulier werk zijn.

Als ik de jurisprudentie goed begrijp en ook uw doelstelling met deze wet, dan is het op zichzelf mogelijk om de zogenaamde ziek/piek-opdrachten wel door een zelfstandige uit te laten voeren. En dat hier wel sturing op kan worden uitgevoerd voor wat betreft het resultaat (afhandelen van dossiers). Wat niet mogelijk is, is dat er nauwgezette aanwijzingen worden gegeven over hoe het werk te doen en bijvoorbeeld beoordelingsgesprekken worden gevoerd. Ik denk dat dit aspect in de beoogde wet nog tot discussie kan gaan leiden. Het lijkt aan te bevelen om hier duidelijkheid over te geven. Ofwel in de wet danwel in de MvT. Is ziek/piek-opdrachten überhaupt uit te voeren door een zelfstandige? Onder de voorwaarden uiteraard? Die duidelijkheid is denk ik nodig om een groot deel van de onzekerheid op te lossen. Is het antwoord “ja, onder de voorwaarden” dan is dat duidelijk en zullen de opdrachtgevers hier in de voorwaardelijke sfeer. Als dit expliciet niet de bedoeling is, dan is het ook goed dit uit te spreken. Dan kan er geen discussie ontstaan.

Aanvullend zie ik nog niet direct een weging van de aspecten van de zelfstandigheid terug. Ik bedoel daarmee te zeggen, wat als er aan 10 voorwaarden wordt voldaan, maar aan 1 voorwaarde niet bijvoorbeeld. Wat betekent dat? Is het stelsel limitatief imperatief? Oftewel, voldoe je niet aan 1 voorwaarde, dan geen zelfstandige? Of is het een weging van alle aspecten samen waaruit blijkt of er wel of niet sprake is van een zelfstandige in die opdracht?

Beoogd artikel 2 met de zelfstandigentoets lijkt mij duidelijk en mooi verwoord. In mijn visie is het zo dat als je hier niet aan zou voldoen, je inderdaad zondermeer al geen echte ondernemer zou zijn. Het is uiteraard lastig om de interpretatie van de begrippen “deugdelijk”, “adequaat” en “proportionele bijdrage” te kwantificeren. Ik kan mij voorstellen dat deugdelijk = fiscusproof betekent bijvoorbeeld en voor de proportionele bijdrage kan aan een % van het inkomen gekozen worden. Maar alles hard vastleggen maakt het ook ingewikkeld en maatwerk. Maar misschien zijn er in de MvT wel bepaalde richtlijnen mee te geven zodat opdrachtgevers hieraan kunnen “meten” of het voldoende is op basis van deze zelfstandigentoets.

Voor wat betreft de toevoeging van een nieuw tweede lid in artikel 610ab, het volgende. Ik heb met name een vraagteken bij sub b “geen sprake is van een hiërarchische controle”. Dat komt eigenlijk ook wel weer terug in het verhaal hierboven.

Wat is precies hiërarchische controle? Wordt hiermee bedoeld dat een functie welk is ingebed in de organisatie (waarbij er altijd enige hiërarchische controle is) per definitie niet hieraan voldoet? Kortom, de ziek/ziek-werkzaamheden vallen hier niet onder (ook niet als je aan de andere voorwaarden voldoet?). Ofwel wordt hiermee bedoeld dat er wel enige aansturing vanuit hiërarchie aan de orde kan zijn, maar dat de zelfstandige het werk zelf kan inrichten, bepalen en uitvoeren, maar dat het resultaat wel vanuit hiërarchie is bepaald. Meer concreet, er liggen 100 bezwaarschriftendossiers. Deze moet afgehandeld worden. Dan is het afhandelen de opdracht. Dat is enige mate van hiërarchische aansturing. Echter je bepaalt zelf wanneer, op welke wijze (los van standaarden binnen de werkomgeving), wat het eindresultaat is etc etc.

Ik denk te lezen dat het op zichzelf wel mogelijk is om een functie welke in de organisatie is ingebed, tijdelijk te laten uitvoeren door een zelfstandige. Maar de vraag is of dit daadwerkelijk ook wordt beoogd met deze wet. Ik denk dat het wenselijk is hier, in ieder geval in de MvT, duidelijkheid over te geven. Met name de inbedding van de functie is hierbij binnen overheden van belang in mijn ogen. Kan dit wel of niet. Die duidelijkheid, los van de keuze, is nodig.

Concluderend vind ik de aanzet voor deze wet dus mooi en goed. Het is een reactie op de onrust die is ontstaan. En die onrust is er ook op de markt. Terwijl dat op zichzelf niet nodig zou hoeven te zijn. Daarom is deze wet ook zo broodnodig. Duidelijkheid geven aan alle partijen en zeker ook de “misstanden” aan te pakken. Dus mijn conclusie is dat het een mooi wetsvoorstel is waarmee recht wordt gedaan aan wat er wordt beoogd. Op enkele punten kan er meer duidelijkheid worden gegeven over wat er wel of niet onder valt. Met name de inbedding van de functie in de organisatie. Ik wens u veel succes met de verdere uitwerking van deze wet.